

Posudek vedoucího diplomové práce:

Matouš Kvapil, *Umění a řeč v raných textech Friedricha Nietzscheho*

Studijní program Německá a francouzská filosofie

Předložená práce je výsledkem pilného studia a systematického zpracování primárních textů i výkladové literatury k tématu, které je v oboru filosofie na Fakultě humanitních studií UK spíše nadstandardní. Kolega Kvapil vnesl do svého studia důsledky svého studijního pobytu na Bergische Universität Wuppertal, které využil při zacílení tématu práce, jež bylo původně mnohem širší a které jsme vposled omezili pouze na Nietzscheho ranou fázi psaní v 70. letech 19. století, byť text kulminuje výkladem především Třetího pojednání Nietzscheho spisu *Genealogie morálky*. Kolega Kvapil pravidelně konzultoval téma a postup své práce, akceptoval školitelovy připomínky, takže spolupráce s ním byla bezvadná.

Téma pojetí umění a hodnocení funkce hudby ze spisu *Zrození tragédie* se ukazuje v kontextu Nietzscheho kritiky sókratismu, dialektičnosti rozumu, pudu k pravdě a později asketického ideálu, jež svorně popírají a falšují život. V tomto kontextu kritiky sókratismu a jeho pudu k pravdě pak nově vystupuje i význam textu *O pravdě a lži ve smyslu nikoli morálním* s jeho pojetím metaforičnosti řeči. Nietzscheho pojetí umění se tak ukazuje být *bytosným* způsobem spjaté s jeho pojetím a kritikou Sókrata.

Kolega Kvapil při práci využíval originálního znění Nietzscheho spisů i poznámek, a projevil tak vysokou míru jazykové kompetence. Rovněž respektuje recentní studie související s jeho diplomním tématem, jejichž autory jsou zástupci školícího pracoviště, což se, bohužel, obvykle nestává a stojí za explicitní zmínku. Míra kritické diskuse jak s primárními texty (Nietzschovi ze všech nejméně je třeba věřit každé jeho slovo), tak s texty výkladovými (jež přeci mohou být tendenční či zavádějící) je však nízká. Předložená diplomní práce má totiž povytce referující charakter, byť velice zasvěcený a naprosto korektní. Slibným autorským výkonem je rekonstrukce Nietzscheho pojetí řeči z jeho raných textů z pozůstalosti (celá 3. část, s. 23-34 a s. 38-43 předložené práce), jež se stává módním tématem recentního nietzscheánského bádání motivovaného ze strany tzv. analytické filosofie.¹ Dobrým

¹ K tomu viz Scheibenberger, S., *Kommentar zu Nietzsches Ueber Wahrheit und Lüge im aussermoralischen Sinne. Historischer und kritischer Kommentar zu Friedrich Nietzsches Werken*. Band 1/3. Berlin – Boston, de Gruyter 2016.

postřehem je doložení původu myšlenky asketického ideálu již v uvedených raných textech jako jsou *Zrození tragédie* a *O pravdě a lži...* (s. 48 předložené práce). Poslední kapitola věnovaná tématu podle spisu *Genealogie morálky* (s. 50-53 předložené práce) pak ukazuje svorník či oblouk, který představuje určitou míru jednoty či konsistence v rámci Nietzscheho myšlení o umění a hudbě, jež doznalo jen minimálního posunu či proměny. Umění u Nietzscheho, jak trefně uzavírá autor svou diplomovou práci, totiž má funkci „zachovat onu nejhlubší a nejvlastnější moc, totiž přetvářet utrpení z tragického rozporu v základu světa ve slastný výtvar přitakávání bytí“ (s. 55 předložené práce).

Předloženou práci **doporučuji k obhajobě** a navrhuji hodnocení **velmi dobře** s tím, že s ohledem na průběh obhajoby lze uvažovat i o hodnocení výborně.

16. ledna 2017

doc. Aleš Novák, Ph.D.